
Amaravani SamvAdaH

அமரவாணீ ஸம்வாத:³

Document Information

Text title : Amaravani Samvadah

File name : amaravANIsamvAdaH.itx

Category : misc

Location : doc_z_misc_general

Transliterated by : samskrit.samvadah@gmail.com

Proofread by : samskrit.samvadah

Description/comments : Sarhidaya, The Sanskrit Journal, Ed. R. Krishnamachariar, 1892 Vol XX, No. 1, 3, 4

Latest update : May 2, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

May 2, 2025

sanskritdocuments.org

அமரவாணீ ஸம்வாத:³

ஸஹ்ரு³த்யாயாம் பத்ரிகாயாம் 1915 க்²ரிஸ்தாப்³தே³ ப்ரகாஸிதோ⁵யம் அமரவாணீநாமதே⁴ய:
ஸுஸம்வாத:³ |

|| ஸ்ரீ: ||

|| அமரவாணீ ||

ராமஸாஸ்தீ - பண்டி³தவர்ய சிராத்³த்³ரு³ஷ்டோ⁵ஸி | கத²ம் வர்ததே
கை³ர்வாணீப்ரவசநம் யுஷ்மதீ³யாங்க்³லமஹாபாட²ஸாலாயாம் |

லக்ஷமணஸாஸ்தீ - ஜிஹ்ரேம்யஹம் வக்தும் | ப³ஹ்வீஷு ஆங்க்³லகலாஸாலாஸு
ஏஷா அநுபயுக்தேதி அர்த⁴சந்த்³ரம் த³த்த்வா நிஷ்காஸிதா | மதீ³யே வித்³யாலயே து
யதே²யம் ஸ்வயமேவ க்ஷீ³னா க்ரமேனா³த³ர்ஸநம் க³ச்சே²த் ததா²ப்ரயத்ந அநுஷ்டீ²யதே
|

ராம - கிமபராத்³த⁴மநயா தபஸ்விந்யா |

லக்ஷமண - தஸ்யா: ஸத்தைவாபராத்த⁴யதி |

ராம - ந க²ல்வவக³ச்சா²மி |

லக்ஷமண - ஸா ஹி பூர்வமேவ ஆங்க்³லர்விபஸ்சித்³வரை: ம்ரு³தகோடிஷு
பரிக்³ணிதா | அஸ்மதீ³யா: பண்டி³தாஸ்து ந ததா² மந்யந்தே | ஏதே ஹ்யேநாம்
சிரஜீவிநீம் தே³வவாணீம் அம்ரு³தகோடிஷு க³ணயந்தி |

ராம - பரஸ்பரவிருத்³த⁴மித்³மாஸயத்³வயம் விம்ரு³ஸ்யகோடிமா²கதே |

லக்ஷமண - கிமத்ர விமர்ஸேந | தே தே ஸ்வீயம் ஸித்³தா⁴ந்தம் ஸோபபத்திகம்
நிருபயிதுமுத்³யுஞ்ஜதே | தஸ்மாதி³யம் ம்ரு³தா அம்ரு³தா சேத்யப்⁴யுபக³ந்தவ்யமேவ
|

ராம - விருத்³த⁴த⁴ர்மானுமேகத்ர ஸமாவேஸ: கத²மப்⁴யுபக³ந்தவ்ய: ஸு³க்ஷமத³ர்ஸிபி:⁴
|

லக்ஷ்மண - அஸ்தீத்யேகே நாயமஸ்தீதி சைகே இத்யுக்தரீத்யா பாஸ்சாத்யாநாம்
தந்மதாநுயாயிநாம் சைஷா ம்ரு³தைவ | அஸ்மாகம் து நித்யேயமமரவாணீ |

ராம - கைர்ஹேதுபி⁴ரேஷா ம்ரு³தேதி நிஸ்சிதா பாஸ்சாத்யை: |

லக்ஷ்மண - ஸ்வீயேந தெள³ர்பா⁴க்³யேந |

ராம - கஸ்ய |

லக்ஷ்மண - உப⁴யோரபி |

ராம - பாஸ்சாத்யாநாம் கை³ர்வாண்யாஸ்ச தெள³ர்பா⁴க்³யமமுத்ர நிதா³நமித்யாஸங்கத
இவ தே ஹ்ரு³த்யம் |

லக்ஷ்மண - ஆம் ததா² பாஸ்சாத்யா: ப்ராய: ஸர்வேஷ்வபி விஷயேஷு அபி⁴நந்த³நீயம்
பு³த³தி⁴வைஸத³யமாவஹந்தீதி ஸர்வவிதி³தமித³ம் | அதா²ப்யேதே கை³ர்வாண்யா:
ஸ்வரூபம் கார்த்ஸந்யேநாவக³ந்நும் ந ப்ரப⁴வந்தி | கை³ர்வாண்யபி ஆத்மந:
ஸௌந்த³ர்யமஸ்மாகம் ஸர்வேணுபி ப்ரகாரேண ப்ரத³ர்ஸயந்தீ பாஸ்சாத்யை: கேவலம்
சர்மமேதோ³மாம்ஸாதி³விரஹிதா அஸ்தி²மாத்ராவஸேஷா பரித³ரு³ஸ்யதே | கிம்
க்ரியதாமஸ்மிந் தை³வாயத்தே கர்மவிபாகே |

ராம - நேத³ம் விஸ்வஸநீயம் | பா⁴ஷாபட²நே ஸர்வேப்யதி⁴காரிண ஏவ |
அஸ்மாபி⁴ரவக³தா விஷயா: பாஸ்சாத்யைர்நாபோ³தி⁴ஷத இதி கில ப⁴வாநாஹ
|

லக்ஷ்மண - க: ஸம்ஸய: | பாஸ்சாத்யாநாம் பா⁴ஷாயாம் பாண்டி³த்யம் நாஸ்தி
| ச²ந்த³ஸாம் அத்யயநே யாவாநாநந்த:³ ஸ்லோகாநாம் பட²நே யாவதீ
ரஸஸ்பூ²ந்தி: ரமணீயாநாம் பத³யாநாமநுஸீலநே யாவாநாஹ்லாத:³ ஸரஸாநாம்
க³த³யாநாமுச்சாரணே யாவதீ ச ப்ரீதி: ஸமுந்மிஷதி இத்யாதி³கம் ஸ்வாநுப⁴வேநேமே
ஜ்ஞாதும் ந ஸக்நுவந்தி |

ராம - கிமேதாவதா |

லக்ஷ்மண - ஸரஸைர்வாக்³விலாஸைராவர்ஜிதலோகலோசநாம் ஹாவபா⁴வாதி³பி⁴ராக்ரு³ஷ்டய
ஸுந்த³ரீமநுபஸ்யந்த: கவிவரா: தஸ்யா விலாஸவிப்⁴ரமாதி³கம் ப்ரஸம்ஸந்தி
| தாமேவ மூகீபூ⁴தவாக்³வ்யாபாராம் ருக்³ணஸ்ய்யமாதி⁴க³தாமநுபஸ்யந்தோ
பி⁴ஷக்³வரா: நாஸாதீ³நாமவயவாநாம் ச பரஸ்பரமாநுகு³ண்யம் ஜட²ராதீ³நாம்
அந்தர்நாட³நாம் ச மாநோந்மாநாதி³ஷ்வௌசித்யம் ச ப்ரஸம்ஸந்தி | ஏவமேவ

கை³ர்வாணீவிஷயே வயம் கவிவரா: பாஸ்சாத்யாஸ்து பி⁴ஷக்³வரா: | இயாநேவ
பே⁴த:³ |

ராம - பா⁴ஷாயா: ஸௌகுமார்யவிஜ்ஞாநே அஸ்மதீ³யேஷ்வபி ஸாஸ்த்ரிவர்யேஷு
பரஸ்பரமாயபே⁴த³ உபலப்⁴யதே | இத³மேவாபி⁴ப்ரேத்ய நீலகண்ட²தீ³க்ஷிதேநோக்தம்

வாசம் கவீநாமுபலாலயந்யாம்

பு⁴ங்க்தே ரஸஜ்ஞோ யுவதிம் யுவேவ |

தாமேவ பு⁴ங்க்தே நநு தார்கிகோ⁵பி

ப்ராணாந்ஹரந்நு⁴த இவ ப்ரவிஷ்ட: || இதி

லக்ஷமண - ஸத்யம் | தார்கிகா: ஸாப்³த³போ³த⁴விசாரதத்பரா: ஸாப்³தி³கா:

ப்ரக்ரியாநிபுண: மீமாம்ஸகா: ந்யாயஸஞ்சாரவேதி³ந: வேதா³ந்திந: அத⁴யாத்மரஹஸ்யாவக³மப³

ஸ்வீயஸம்ஸ்காராநுகு³ணம் பா⁴ஷாயா ரஸமாஸ்வாத³யந்தி | பி⁴ந்நருசிர்ஹி லோக:

இதி ந்யாயமநுஸ்ரு⁴த்ய ரஸாஸ்வாத³நப்ரகாரே பே⁴த:³ ஸ்வாபா⁴விக ஏவ | அதா²பி

பா⁴ஷாயா: ஸௌந்த³ர்யஸௌகுமார்யாதி³விஷயே அஸ்மதீ³யபண்டி³தாநாம் ஆஸய:

ப்ராயேண ஏகரூப ஏவ |

ராம - பாஸ்சாத்யா: கிமர்த²மீத்³ரு³ஸாந்ரு³ணாந் ந க³ணயந்தி |

லக்ஷமண - தே ஹி தா⁴தூநாம் ப்ரக்ரு⁴தீநாம் ப்ரத்யயாநாம் ச ஸ்வரூபவிஜ்ஞாநே

மஹாந்தம் பரிஸ்ரமமங்க்³க்ரு⁴த்ய பா⁴ஷாணம் பரஸ்பரஸம்ப³ந்தா⁴வேத³கம் நவீநம்

கிமபி ஸாஸ்த்ரம் நிர்மாய தத³ங்க³தயா கை³ர்வாணீபட²நோத³யமமநுதிஷ்ட²ந்தி |

ராம - இத³மப்யாவஸ்யகமேவ கில |

லக்ஷமண - அஸ்தீ²நி ஸரீரஸ்ய ஆவஸ்யகாநீத்யத்ர கஸ்ய வா விப்ரதிபத்தி:

| ஸுஷ்காஸ்தி²பரிஸீலநேந பா⁴ஷாயா: ஸௌகுமார்யாதி³கம் ந ஜ்ஞாயேத |

மநுஷ்யஸரீரஸ்ய வாத்ரஸரீரஸ்ய ச ஸௌஸாத³ரு³ஸ்யமநேகேஷ்வம்ஸேஷு³பலப்⁴யதே

இத்யதோ ஹேதோ: மநுஷ்யோ வாத்ராத்ஸமுத்பந்ந: இதி ஸித்³தா⁴ந்திதம்

கேநசித்பாஸ்சாத்யபண்டி³தேந | ஏவமேவ கை³ர்வாண்யா: பா⁴ஷாந்தராணம் ச

ப்ரக்ரு⁴திப்ரத்யயதா⁴துஸ்வரூபேஷு ஸம்வாத:³ ஸாத³ரு³ஸ்யம் வா வர்ததே இதி

ஹேதோ: தாஸாமேகஸ்மிந்க³ணே நிவேஸ: அங்க்³க்ரியதே | ஆர்யபா⁴ஷாக³ண:

த்³ரமிட³பா⁴ஷாக³ண: இத்யாத³யோ பா⁴ஷாஸாஸ்த்ரே நிரூப்யந்தே |

ராம - கிம் ப்ரயோஜநமந்யா காகத³ந்தபரீக்ஷயா |

லக்ஷ்மண - பா⁴ஷாஸ்த்ரம் நாமேத³ம் வைது³ஷ்யஸ்ய நிக்ஷத்வேந பரிக³ண்யதே
பாஸ்சாத்யை: |

ராம - தர்ஹி யத்³யத்³பா⁴ஷாஸ்த்ரே நோபயுஜ்யதே தத்ஸர்வம் பட²நாநர்ஹமிதி தே
விஸ்வஸந்தீதி ப்ரதிபா⁴தி |

லக்ஷ்மண - விஷயாந்தராணாம் பட²நேந பு³த்³தி⁴வைஸத்³யம் ந லப்⁴யதே இதி தே
விஸ்வஸந்தி |

ராம - ஸர்வ: காந்தமாத்மீயம் பஸ்யதி |

ராம - நிருபணஸீலா ஹீமே ஸத³ஸத்³விவேசநசதுரா: கத²மேவமாத்மதோ³ஷாந்ந
பஸ்யந்தி |

லக்ஷ்மண - ஈஸ்வரமாயைவாத்ர நிதா³நம் |

ராம - ஹேதுநாநேந ந ஸந்துஷ்யாமி | ஸமீசீநம் காரணமந்வேஷணீயம் |

லக்ஷ்மண - கிஞ்சித்³விசிந்த்ய | ஆத்மதோ³ஷாவக³ம: ஸத்வகு³ணஸம்பந்நாநாமேவ
ஸம்ப⁴வதி | ஆஹாரஸுத்³தௌ⁴ ஸத்வஸுத்³தி:⁴ | மது⁴மாம்ஸப்ராயமாஹாரமநுஸேவதாமேதே
கத²ம் ஸத்வோத்³ரேகஸ்யாவஸர: | ராஜஸா ஹீமே பார்தி²வபோ⁴கா³நுஸேவநமேவ
ஜீவிதப²லம் மந்வாநா ஆத்மாநுஸாஸநப்ரகாரம் நைவ ஜாநந்தி | தே³ஹாத்மவாதி³நோ
ப³ஹவ ஏதேஷுபலப்⁴யந்தே |

ராம - தே³வவாண்யாமதிமஹாந்தமாத³ரமாவிஷ்க்ரு³ர்வந்தீமே இதி கில மயா ஸ்ருதம்
| அத: ஸாஸ்த்ரபரிஸீலநேந தைராத்மகு³ணஸம்பத்திரதி⁴க³ந்நம் ஸக்யதே க²லு |

லக்ஷ்மண - உக்த: கில மயா தேஷாம் கை³ர்வாணீபட²நஸம்ப்ரதா³ய: |

ராம - கோ⁵யம் |

லக்ஷ்மண - வேத்³க³தாநி பதா³நி பரிஸீல்ய பா⁴ஷாணுமபி ஷட் பா⁴வவிகாரா:
ஸந்தீதி நிஸ்சித்ய பா⁴ஷாஸ்த்ரமேகம் ரசயித்வா ஸ்வகபோலகல்பிதாந்
ஸித்³தா⁴ந்நாபா⁴ஸாந் ஸர்வத உத்³கோ⁴ஷயந்தி |

ராம - ப்ராசீநைவேயம் ஸரணி: ஸ்ரீமத்³பி⁴ர்யாஸ்கப்ரமுகை²ர்நைரு க்தைருபதி³ஷ்டைவேதி
ஸ்ரூயதே | பாஸ்சாத்யாநாம் பா⁴ஷாஸ்வரூபமதி⁴க்ரு³த்ய ஆஸயவிஸேஷா:
நிருக்தபட²நாதே³வ ஸமுத்பந்நா இதி கில கத²யந்தி |

லக்ஷ்மண - புரா ஸர்வேப்யஸம்த்பூர்வபுருஷா: குத்ரசித்³கி³ரிப்ராந்ததே³ஸே
அவஸந் | ததோ ஜநபா³ஹுல்யாத் தேஷு கேசித்ப்ரதீசீம் தி³ஸம் க³த்யா

ஈரோப் தே³ஸே க்ரு³தநிலயா ப³பூ³வு: | கேசந த³க்ஷிணபி³முக²ம் ப்ரஸ்தி²தா: பா⁴ரதவர்ஷமிமமாஜக்³மு: | அத: ஆங்க்³லா வயம் ச ஆர்யா: விப்ரக்ரு³ஷ்டா பா³ந்த⁴வா: இத்தா³ய: ஸித்³தா⁴ந்தாபா⁴ஸா: யாஸ்காதி³பி:⁴ ஸ்வப்நேப்யவிதி³தா: பாஸ்சாத்யைருத்³கு⁴ஷ்யந்தே |

ராம - தாவதா கிம் ந: ச்சி²ந்நம் |

லக்ஷ்மண - பஞ்சமா: ப்³ராஹ்மணாஸ்ச ஏகஜாதீயா இதி ஸித்³தா⁴ந்த: கத²மபி⁴ஜநைர்நாப்யுபக³ம் |

ராம - பஞ்சமா: ஆர்யாணமாக³மநாத்பூர்வமேவேமம் தே³ஸமதி⁴வஸந்த: த்³ராமிடா³ இதி வ்யவஹ்ரியந்தே |

லக்ஷ்மண - வயமபி த்³ரமிட³பா⁴ஷாம் வ்யாஹரந்த: த்³ராமிடா³ ஏவ |

ராம - அஸ்மதீ³யா ப்ராசீநபா⁴ஷா கை³ர்வாண்யேவ | சிரம் த்³ரமிடே³ஷு நிவஸந்த: த்³ரமிட³பா⁴ஷாமப்யஸ்ய வ்யவஹாரே தாமேவ பா⁴ஷாம் ப்ரயுஞ்ஜ்மஹி | தாவதா வயம் த்³ரமிடா³ ந ப⁴வேம |

லக்ஷ்மண - த்³ரமிட³பா⁴ஷாயா அபி கை³ர்வாண்யேவ மாத்ரு³பூ⁴தா |

ராம - ந ஹி ந ஹி | த்³ரமிட³பா⁴ஷாஸு கை³ர்வாண்மயாநி காநிசந பதா³நி ப்ரவேஸமலப⁴ந்த | ததே²வ ப³ஹ்வீஷு பா⁴ஷாஸு பா⁴ஷாந்தரக³தாநாம் பதா³நாம் ஸ்வீகாரஸ்ததா³ ததா³ ஸம்ப⁴வத்யேவ |

லக்ஷ்மண - கை³ர்வாண்யபா⁴வே த்³ரமிட³பா⁴ஷாயா அஸம்ப⁴வ ஏவ |

ராம - த்³ரமிட³பா⁴ஷா வ்யவஹாரேஷு ஸர்வதோ³ஷயுக்தா ஜீவதி | கை³ர்வாணீ து ந ததா² |

லக்ஷ்மண - த்³ரமிட³பா⁴ஷாயா: பா⁴ஷாத்வமேவ ந மயா அப்யுபக³ம்யதே |

ராம - ப⁴வதா நாப்யுபக³ம்யதே சேத³பி அந்யைரப்யுபக³ம்யதே |

லக்ஷ்மண - த்³ரமிட³பா⁴ஷாயாம் ஸம்பூர்ண வர்ணவலிர்நாஸ்தி | க க² க³ க⁴ இதி சதுர்ணமபி ஸ்தா²நே க இத்யேக ஏவ வர்ண: த்³ராவிட³யாம் |

ராம - ஆங்க்³லவாண்யாம் F Z W இதி வர்ணாநி ஸந்தி | தாநி கை³ர்வாண்யாம் நோபலப்யந்தே இதி ஹேதோ: கை³ர்வாண்யா: பா⁴ஷாத்வமபவதி³தும் கோ வா ஸக்நுயாத் |

லக்ஷ்மண - ப⁴வதா நிர்தி³ஷ்டாநி வர்ணாநி அர்தா⁴க்ஷராணி | தேஷாம்பா⁴வ ஏவ கை³ர்வாண்யா உத்கர்ஷாதா⁴யக: இதி பண்டி³தா மந்யந்தே |

ராம - அநுஸ்வாரவிஸர்கா³த³யோ⁵பி அர்தா⁴க்ஷரத்வேந பரிக³ண்யந்தே ஸாப்³தி³கை: |

லக்ஷ்மண - தாத்³ரு³ஸாநாம் வர்ணாநாம்பா⁴வே கத²மிவ பா⁴ஷா ப்ரயோகோ³பயோகி³நீ ப⁴வேத் |

ராம - தத்தத்³வர்ணஸ்தத்த³பா⁴ஷாணாம் ப்ரயோகே³ அத்யந்தமாவஸ்யகா ஏப³ |

லக்ஷ்மண - ஆங்க்³லபா⁴ஷா ஹி நாம மயா ப³ஹுவாரம் ஸ்ருதா | பக்ஷிணாம் வாஸிதமிவாத்யந்தமவ்யக்தமுச்சார்யதே கிலேயம் |

ராம - தத்³பா⁴ஷாபி⁴ஜ்ஞாநாம் ஸா வ்யக்தைவேத்யநுஸ்ருயதே |

லக்ஷ்மண - கை³ர்வாண்யாம் ஸ்ருதாயாம் யாவச்ச²ரவணஸுக²மநுபூ⁴யதே தாவந்நாஸ்தி ஆங்க்³லவாண்யாமிதி பா⁴ஷாத்³வயவேதி³நோ மந்யந்தே |

ராம - கிந்தே³ஸீயாஸ்தே |

லக்ஷ்மண - அஸ்மத்³தே³ஸீயா ஏவ |

ராம - பா⁴ஷாத்³வயவேதி³நாமாங்க்³லாநாமஸ்மிந்விஷயே கீத்³ரு³ஸோ⁵பி⁴ப்ராய இதி அபி நாம ஜாநீஷே |

லக்ஷ்மண - தாத்³ரு³ஸா: பாஸ்சாத்யேஷு ந ஸந்தி |

ராம - மோக்ஷமூலப⁴ட்டாத³யோ ப³ஹவ: கை³ர்வாண்யாம் விசக்ஷண இதி ஜநா: கத²யந்தி |

லக்ஷ்மண - ஸத்யம் | பரம் ஹீமே கை³ர்வாணீம் ஸுஸ்வரமுச்சயாரயிதும் ந ப்ரப⁴வந்தி |

ராம - ந கோ⁵பி ஹிந்து³தே³ஸீய: ஆங்க்³லவாணீஸமுச்சாரணே ஐரோபீயமநுகர்தும் ஸக்நோதீதி தே விஸ்வஸந்தி |

லக்ஷ்மண - போ:⁴ ஸாஸ்த்ரிவர்ய ஸாபிதோ⁵ஸி ப்³ராஹ்மணகாம்யயா | தத்²யம் வக்தவ்யம் | யதா² அஸ்மதீ³யா ஆங்க்³லவாண்யாம் ப்ராவீண்யமதி⁴க³ச்ச²ந்தி ததா² ஆங்க்³லா கை³ர்வாண்யாம் நைபுண்யமாவஹந்தி இதி ஸஸபத²முச்சயதாம் |

அஸ்மதீ³யா: கேசந ஆங்க்³லவாண்யுச்சாரணே ஆங்க்³லாநப்யத⁴ரீகுர்வந்தி இதி மயா
ஸஸபத²ம் வக்தும் ஸக்யதே ஏவ ।

ராம - ஆங்க்³லவாண்யாம் தாத்³ரு'ஸம் ப்ரவேஸமதி⁴க³தவந்த: அஸ்மதீ³யா:
கை³ர்வாணீம் வித்³விஷந்தி ।

லக்ஷமண - அத்ர நைதே தபஸ்விந: அபராத்⁴யந்தி । பரம் பாஸ்சாத்யவித்³யாப்⁴யாஸேந
யத்³யதை³ஹிகஸுக²ஸ்யாநுபயுக்தம் தத்ஸர்வம் பரிவர்ஜநீயமிதி த்³ரு'ட:⁴
ஸம்ஸ்கார: ஸம்ப⁴வத்யேதேஷாம் ।

ராம - கை³ர்வாணீஸ்ரவணேந ஸ்ருதிஸுக²ம் ப⁴வதி கில ।

லக்ஷமண - ந கிஞ்சிதே³தத் ।

ராம - தர்ஹி ஸங்கீ³தஸ்ரவணமபி தாத்³ரு'ஸமேவ ।

லக்ஷமண - ஸத்யம் । ஸங்கீ³தமபி ஸாஹித்யம் ஸரஸ்வத்யா: ஸ்தநத்³வ்யம்
இத்யபி⁴யுக்தா வத³ந்தி । அதா²பி தே³வவாண்யாமாத்³ரோ ந ப⁴வதி பாபாத்மநாம்
।

ராம - யே ஹி நாம கை³ர்வாணீமாத்³ரியந்தே த ஏவ புண்யஜந்மாந
இதி ஹி ப⁴வாந்மந்யதே ।

லக்ஷமண - அத² கிம் ।

ராம - போ⁴ மர்ஷய । கை³ர்வாண்யாம் நிஷ்ணுதா: பண்டி³தா: ப்ராயேண
அஸூயாலவ: அந்யோத³யாஸஹிஷ்ணவ: து³ரபி⁴மாநிந: பரஸ்பரம் கலஹாயமாண:
புண்யஜநாநதிஸேரதே । அதஸ்தாத்³ரு'ஸவித்³யாப்⁴யாஸேந ந காப்யாத்மகு³ணஸம்பத்திரதி⁴க³ம்
இதி தஸ்யாமாத்³ராபா⁴வ ஆது⁴நிகாநாமிதி தர்க்யாமி ।

லக்ஷமண - உத்தாநஹ்ருத்³யா: பண்டி³தா: அஸூயாம் க்ரோத⁴ம் சாந்தர்நிகு³ஹிதும்
ந ஸக்நுவந்தி । ஆங்க்³லவாண்யபி⁴ஜ்ஞாஸ்து ।

ப³ஹி: ஸர்வாகாரப்ரகு³ணரமணீயம் வ்யவஹரந்
பராப்⁴யூஹஸ்தா²நாந்யபி லகு⁴தராணி ஸ்த²க³யதி ।

ஜநம் வித்³வாநேக: ஸகலமபி⁴ஸந்தா⁴ய கபடை:
தடஸ்த:² ஸ்வாநந்தா²ந்க⁴டயதி ச மௌநம் ச ப⁴ஜதே ॥

இத்யுக்தரீத்யா ஆகாரகோ³பநம் குர்வந்தோ⁵ப்யந்த:பது³ப்ரஸராமஸூயாம்
நிரோத்³து⁴மஸக்நுவந்த: கூ³ட⁴மந்யேஷாம் விப்ரியமாசரந்தி ।

ராம - உத்தாநஹ்ரு³ய: க்ஷோபே⁴ந ஹ்ரு³த³க³தமகி²லம் ப³ஹிர்வமந் யதா²ஜாதேஷு
பரி³க்ண்யதே ।

லக்ஷ்மண - காபட்டயாத³பி ரு³ஜுதைவ ஸ்ப்ரு³ஹணீயா ।

ராம - க்ரோதே⁴ந ஸத³ஸி வாக்கபாருஷ்யேணுத்தமநோ மநோவிகாராவிஷ்பகரணமேவ
ரு³ஜுதா சேந்நமஸ்தாத³ரு³ஸேப்⁴ய: ரு³ஜுகேப்⁴யோ வித்³வத்³ப⁴ய: ।

லக்ஷ்மண - கேசந ஸ்வபா⁴வேநைவ க்ரோத⁴நா: ததா³ ததா³ பு³த்³தி⁴விக்ஷேபேண
யத்³கிம்ப்யாசரந்தி । தாத³ரு³ஸா: ஸர்வத்³ரோபலப்⁴யந்தே । அத்ர கை³ர்வாணீ
நாபராத⁴யதி । உக்தம் சாபி⁴யுக்தை: ।

ய: ஸ்வபா⁴வோ ஹி யஸ்யாஸ்தே ஸ நித்யம் து³ரதிக்ரம: ।

ஸ்வா யதி³ க்ரியதே ராஜா தத்³கிம் நாஸ்நாத்யுபாநஹம் ॥

இதி । மயா ஹி நாம ஸர்வஸமைவேயமஸூயா பண்டி³தாஸ்தாம் நிஷ்ப²லம் ப³ஹி:
ப்ரகாஸ்யந்தி ஆங்க்³லாஸ்து ந ததா² இத்யபி⁴ப்ராய: ஸூசித: ।

ராம - தர்ஹி ஜநாநாம் கை³ர்வாண்யாமநாத³ரஸ்ய கிம் காரணம் ।

லக்ஷ்மண - வித்தேஷணைவ ।

ராம - வித்தேஷணையம் ப⁴க³வதீ ஸர்வாநப்பாகுலயதி ।

லக்ஷ்மண - கை³ர்வாணீபட²நேந ப்ரபூ⁴தம் த்³ரவிணமார்ஜயிதும் ந ஸக்யதே ।
பா⁴ஷேயம் ம்ரு³தா தத³பி⁴ஜ்ஞாஸ்ச ம்ரு³தப்ராயா: இதி ப்ராயோ ராஜபா⁴ஷாவேதி³நோ
மந்யந்தே ।

ராம - பா⁴ஷாயாம் பாண்டி³த்யஸம்பாத³நம் கேவலமாத்மஸம்ஸ்காராய ந து
த்³ரவிணர்ஜநாய இதி விஸ்வஸந்தி தே³ஸாந்தரீயா: ।

லக்ஷ்மண - புரா அஸ்மத்³தே³ஸேப்யேவமேவாஸீத் । அத்யாபநம் நாம விப்ராணாம்
ஸ்வீயா வ்ரு³த்தி: । ப்ரதிப²லமநபேக்ஷயைவ வேதா:³ ஸாஸ்த்ராணி சாத்யாபநீயாநி
। யோ ஹி வித்³வாநாத்மநா படி²தஸ்ய ஸாஸ்த்ரஸ்ய ப்ரவசநம் விநைவ
தே³ஹயாத்ராம் கரோதி ஸ ஹ்யந்யஸ்மிந் ஜந்மநி ப்³ரஹ்மராக்ஷஸோ ப⁴வதி ।
அத்ய³ து ஸர்வஸ்யாபி ப்ராசீநத⁴ர்மஸ்யோத்ஸர்க:³ க்வசித்த்வசித்³விபரீதாசரணமபி
விபஸ்சித்³பி⁴ர்நிஸ்ஸங்கமநுஷ்ட²யதே ।

இதி ஸம் ॥

ஸப³தா³ர்த² (ஹிந்தீ³, English)

1. ஜிஹ்ரேமி - லஜ்ஜித ஹோதா ஹு:³ | I feel embarrassed
2. ஸத்தா - அஸ்தித்வ | Existence
3. அர்த்⁴சந்த்³ரம் த்³த்த்வா - க்³லா த்³பா³நா | Hold by neck
4. விபஸ்சித்³வரை: - வித்³வாநோம் த்³வாரா | by the scholars
5. ஸோபபத்திகம் - ஆதா⁴ரஸஹித | with substance
6. ஆடகதே - கூ⁴மதா-பி²ரதா ஹை | moves about
7. உத்³யுஞ்ஜதே - உத்³யம கரதே ஹைம் | (They're) trying to
8. பு³த்³தி⁴வைஸுத்³யம் - குஸாக்³ரபு³த்³தி⁴ | Sharp-intellect
9. கார்த்ஸந்யேந - பூர்ண ரூப ஸே | by entirety
10. தை³வாயத்தே - பா⁴க்³யாத்⁴ந மேம் | under control of destiny
11. கர்மவிபாகே - கர்மப²லஸித்³தா⁴ந்த மேம் | In the ripening of actions
12. ச²ந்த³ஸாம் - வேதோ³ம் கே | of the vedas
13. ஸமுந்மிஷதி - உதி³த ஹோதீ ஹை | rises
14. பி⁴ஷக்³வரா: - ஓளஷத⁴ தே³நே வாலேம் | Doctors of medicines
15. அவயவாநாம் - அங்கோ³ம் கா | of body organs
16. வாக்³வ்யாபார: - போ³ல-சால | Conversation
17. விப்ரதிபத்தி: - மதபோ⁴த³ | Disagreement
18. பி⁴ந்நருசி: - அலக³-அலக³ ருசி ரக²நே வாலா | of different interests
19. ஸௌகுமார்ய - கோமலதா | Delicacy
20. த்³ரமிட³பா⁴ஷாக³ண: - த்³ரவிட³ பா⁴ஷா ஸமுஹ | Dravidian Language Family
21. வைது³ஷ்யஸ்ய - வித்³வத்தா கா | of scholarliness
22. நிக்ஷத்³வேந - கஸௌட கே ஆதா⁴ர ஸே | as the qualities of touch-stone
23. நிரூபணஸீலா: - நிர்தா⁴ரண கரநே வாலேம் | Analysts
24. ஸத³ஸத³விவேசநம் - ஸத்ய ஒளர அஸத்ய கா அந்தர கரநா | Discrimination between the real and the unreal
25. ஸத்³வோத்³ரேக: - ஸத்யபா⁴வ கா உத³ய | Rise of true nature
26. அநுஸேவதாம் - ஸேவந கரநே வாலோம் கா | Of the consumers
27. பார்தி²வபோ⁴கா³ந் - லௌகிக போ⁴கோ³ம் கோ | The Earthly pleasures
28. தே³ஹாத்மவாதி³ந: - ஸரீர ஸே இதர ஆத்மா கோ நகாரநே வாலே | Mortalists
29. ஆத்மகு³ணஸம்பத்தி: - ஆத்மா கே கு³ண-க³ண | Group of qualities of soul
30. ஸித்³தா⁴ந்தாபா⁴ஸாந் - ப்⁴ராமக ஸித்³தா⁴ந்தோம் கோ | Delusional doctrines
31. நைருக்தை: - வ்யுத்தபத்திஸாஸ்த்ர கே ஜாநகாரோம் த்³வாரா | by the etymologists

32. ப்ரதீசீம் - பஸ்சிம கோ | to the West
33. க்ருத்நிலயா: - ஜிநகே பாஸ க⁴ர ஹோ | who are housed
34. விப்ரக்ரு'ஷ்டா: - தூ³ர கே | Distant
35. சி²ந்நம் - பரேஸாநீ | Hurdle
36. அபி⁴ஜநை: - ப்ரதிஷ்டி²த ஜநோம் கே த³வாரா | By the noble
37. அப்யுபக³ம்யதே - ஸ்வீகார கியா ஜாதா ஹை | being acknowledged
38. த³ராமிடா:³ - த³ரவிட³: | Dravidian
39. அபவதி³தும் - க²ண்ட³ந கரநா | To refute
40. ஆதா⁴யக: - ஸஹாயக | Supportive
41. ஸாப³தி³கை: - ஸப³த³ஸாஸ்த்ரோம் கே ஜாநகாரோம் த³வாரா | by the lexicographers
42. வாஸிதம் - கூஜ | Chirping
43. மோக்ஷமூலப⁴ட்ட: - மைக்ஸமூலர நாமக வித்³வாந் | Scholar Max Muller
44. ப்ராவீண்யம் - வாக்குஸலதா | Conversiveness
45. நைபுண்யம் - குஸலதா | Expertise
46. ஆவஹந்தி - பா ஸகதே ஹைம் | Obtain
47. அத⁴ரீகுர்வந்தி - நீசா தி³கா²தே ஹைம் | Outperform
48. ஐஹிகஸுக²ஸ்ய - இஸ லோக கே ஸுக² கா | Of the worldly pleasure
49. ஸ்ருதிஸுக²ம் - காநோம் கா ஸுக² | The pleasure of hearing
50. அபி⁴யுக்தா: - வித்³வாந் | The learned
51. புண்யஜந்மாந: - ஸாப⁴ ஜந்மே ஹுஏ | The virtuous born
52. மர்ஷய - சோ²ட³: | Excuse
53. உத்தாநஹ்ரு³த³யா: - ஸீதே⁴ ஹ்ரு³த³ய வாலே | Frank-hearted
54. நிஷ்ணதா: - குஸல லோக³ | The proficient
55. அஸஹிஷ்ணவ: - அஸஹிஷ்ணு லோக³ | Intolerant ones
56. கலஹாயமாண: - ஜ²க³ட³:தே ஹுஏ லோக³ | Being quarrelsome
57. அதிஸேரதே - அதிக்ரமண கரதே ஹைம் | (They) Overshadow
58. அந்தர்நிகூ³ஹிதும் - அந்த³ர சி²பாநே கே விஏ | For concealing within
59. ஆகார: - மாநஸிகதா | Mental disposition
60. பராப்யூஹஸ்தா²நாநி - தூ³ஸரோம் கே விமர்ஸ கீ து³ர்ப³ல கட³:யிவா: | Vulnerabilities of the inference of others
61. உபாநஹம் - ஜூதே கோ | Shoe

62. யதா²ஜாதேஷு - நவஜாதோம் மேம் | Among noobs
63. ரு'ஜுகேப்ய: - ஸீதே⁴ லோகோ³ம் ஸே | From the simple-minded
64. த்³ரவிணம் - த⁴ந கோ | Wealth
65. வித்தேஷண - த⁴ந கீ இச்சா² | Desire for wealth
66. ப்ரதிப²லம் - ப²ல | Return
67. உத்ஸர்க:³ - த்யாக³ | Abandonment
-

Amaravani SamvAdaH

pdf was typeset on May 2, 2025

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

